

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 582490 25 Rev
Sarajevo, 08.07.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Jasminke Kubat, kao predsjednice vijeća, Mirsade Čaušević-Dučić i Amele Mahić Samardžić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Š.F.iz S., Ulica ..., koga zastupaju punomoćnici Mirsad Sipović i Amar Sipović, advokati iz Sarajeva, protiv tuženog Kantonalno javno preduzeće "Centar Skenderija" d.o.o., sa sjedištem u Sarajevu, Ulica Terezije b.b., koga zastupa punomoćnik Nermin Vila, advokat iz Sarajeva, radi naknade štete zbog neizvršavanja sudske mjere osiguranja, vrijednost spora 50.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 582490 24 Gž 3 od 29.11.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 08.07.2025. godine, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Revizija se usvaja, drugostepeno rješenje ukida i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 582490 23 P 2 od 17.04.2024. godine odlučeno je: "Djelimično se usvaja tužbeni zahtjev tužitelja kojim je traženo da se naloži tuženom KJP „Centar Skenderija“ da tužitelju Š.F.na ime naknade pričinjene nematerijalne štete isplati iznos od 5.000,00 KM uvećano za zakonske zatezne kamate počev od dana podnošenja tužbe to jest od 20.06.2016. godine do isplate, koja mu je nanesena nepostupanjem zakonskog zastupnika-direktora tuženog, zbog neizvršavanja sudske mjere osiguranja vraćanja na posao tužitelja kod tuženog na odgovarajuće radno mjesto u okviru visoke stručne sprema i radnog iskustva do pravomoćnog okončanja pokrenute parnice dana 27.04.2021. godine, a koja sudska mjera je određena rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs od 09.10.2014. godine i rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 14 Rsž 2 od 23.03.2015. godine, a sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Nalaže se tuženom da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.556,51 KM, a sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva, a preko iznosa od 5.000,00 KM koji je dosuđen do iznosa od 15.000,00 KM, a koji se odnosi na materijalnu štetu i to običnu štetu i izmaklu dobit, kao i sa dijelom potraživanja zakonskih zateznih kamata na dosuđeni iznos troškova postupka, tužbeni zahtjev tužitelja je odbijen.

Na osnovu člana 400. ZPP-a tužitelj je oslobođen plaćanja sudske takse na tužbu i na presudu."

Drugostepenim rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 582490 24 Gž 3 od 29.11.2024. godine, prvim stavom izreke, žalba tuženog je uvažena, prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu ukinuta i u tom djelu tužba odbačena. Drugim stavom izreke tužitelj je obavezan da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.121, 21 KM.

Protiv drugostepenog rješenja, tužitelj je blagovremeno izjavio reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka učinjene u postupku pred drugostepenim sudom, pogrešne primjene materijalnog prava i povrede ustavnih načela i standarda međunarodnog prava zagarantovana Dejtonskim sporazumom, Ustavom BiH, Ustavom FBiH, Evropskom konvencijom za zaštitu temeljnih prava i ljudski sloboda, Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima UN-a i Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, sa prijedlogom da se revizija dozvoli i usvoji, drugostepeno rješenje preinači, na način da se prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu potvrdi ili da se rješenje ukine i predmet vrati drugom vijeću drugostepenog suda na ponovno suđenje.

Tuženi je u odgovoru na reviziju predložio da se revizija odbaci kao nedopuštena ili odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijano rješenje u skladu sa odredbama člana 241. stav 1. u vezi sa članom 254. stav 4. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Prema odredbi iz člana 254. stav 1. ZPP-a, revizija je dopuštena i protiv rješenja drugostepenog suda kojim je postupak pravomoćno okončan, a prema stavu 2. revizija protiv rješenja iz stava 1. ovog člana nije dopuštena u sporovima u kojima ne bi bila dopuštena protiv pravomoćne presude.

Kako bi u konkretnoj pravnoj stvari revizija bila dopuštena protiv pravomoćne presude jer u postupcima koji se vode po tužbama za zaštitu od diskriminacije-mobinga, revizija je uvijek dozvoljena u skladu sa članom 13. stav 2. u vezi sa članom 12. Zakona o zabrani diskriminacije², pa se zbog toga tužitelj neosnovano poziva na odredbu 237. stav 3. ZPP-a i neosnovano predlaže usvajanje izvanredne revizije.

Revizija je osnovana.

Iz činjeničnih utvrđenja prvostepenog suda proizilazi:

- da je tužitelj dana 02.07.2013. godine, podnio tužbu u predmetu broj: 65 Rs 363016 13 Rs, protiv tuženih 1. KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo i 2. B.H.- tadašnjeg direktora tog preduzeća i 3. Kanton Sarajevo, kao vlasnika tog preduzeća, radi zabrane izvršene diskriminacije po nacionalnoj osnovi iz oblasti rada i zapošljavanja, sa prijedlogom za donošenje sudske mjere osiguranja vraćanja na posao kod KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo, do pravomoćnog okončanja predmetne parnice;

- da je Općinski sud u Sarajevu rješenjem broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs od 18.09.2013. godine odredio mjeru o osiguranja, kojom je naložio protivnicima - izvršenicima KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo, B.H. i Kantonu Sarajevo da tužitelja odmah vrata na posao u KJP

¹ „Službene novine FBiH“, broj: 53/03, 73/05 i 19/06 i 98/15

² „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 59/09 i 66/16

„Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo, u okviru visoke stručne spreme diplomiranog ekonomiste, koju posjeduje tužitelj i radnog staža u struci od 32 godine na komercijalnim poslovima;

- da je Zaključkom Izvršnog odjeljenja Općinskog suda u Sarajevu, broj: 65 I 382712 13 I od 03.10.2013. godine, tuženim naloženo prinudno provođenje označene sudske mjere osiguranja;

- da je rješenje Općinskog suda u Sarajevu od 18.09.2013. godine ukinuto, pa da je tuženi donio rješenje o prestanku radnog odnosa tužitelja a da je Općinski sud u Sarajevu rješenjem broj: 65 0 Rs 363016 Rs od 03.07.2014. godine, ponovo odredio mjeru osiguranja, kojom je naložio protivnicima - izvršenicima KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo, B.H. i Kantonu Sarajevo da tužitelja odmah vrate na posao u KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo, u okviru visoke stručne spreme diplomiranog ekonomiste, koju posjeduje tužitelj i radnog staža u struci od 32 godine na komercijalnim poslovima;

- da je rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 14 Rsž od 23.05.2015. godine, potvrđeno rješenje o određivanju mjere osiguranja Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 Rs od 09.10.2014. godine u dijelu u kojem se protivniku mjere osiguranja KJP „Skenderija“ d.o.o. Sarajevo nalaženo da predlagatelja osiguranja Š.F. vrati odmah na radno mjesto, koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu, te da donesena mjera osiguranja ostaje na snazi do donošenja meritorne odluke u ovom sporu;

- da je Izvršno odjeljenje Općinskog suda u Sarajevu zaključkom od 23.07.2014. godine od 13.10.2014. godine, naložilo prinudno provođenje označenog rješenja o određivanju mjere osiguranja tako što je naloženo poslodavcu – izvršeniku KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo i njegovom direktoru B.H. da na osnovu rješenja Općinskog suda u Sarajevu br.: 65 0 Rs 363016 13 Rs od 03.10.2014. godine, kojim je određena mjera osiguranja, predlagatelja Š.F., u roku od 8 dana vrate na rad po prijemu zaključka na odgovarajuće radno mjesto u okviru visoke stručne spreme dipl. ekonomiste, koju isti posjeduje i radnog staža u struci od 32 godine na komercijalnim poslovima;

- da je rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 I 463450 14 I Sarajevo, 28.01.2015. godine protivnik mjere osiguranja-izvršeniku KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo, kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM, a odgovorno lice direktor izvršenika B.H. je kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM, radi nepostupanja po nalogu suda;

- da je rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 I 463450 14 I od 11.04.2016. godine, izrečena novčana kazna izvršenicima u većem iznosu i to za izvršenika KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo 2.500,00 KM i za odgovorno lice njegovog bivšeg direktora B.H.;

- da je tužitelj sa tuženim zaključio novi ugovor o povratku na rad broj: 670/16 od 30.05.2016. godine jer je tuženi postupio po rješenju Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs, od 09.10.2014. godine o određivanju sudske mjere osiguranja i Zaključku Izvršnog odjeljenja Općinskog suda od 65 0 I 46345014 I od 13.10.2014. godine, na osnovu kojeg je tužitelj KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo vratio na posao tužitelja-predlagatelja mjere osiguranja-tražitelja izvršenja Š.F. počev sa danom 04.07.2016. do 30.08.2016. godine, na period od svega ukupno 46 dana;

- da je odlukom KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo broj: 4459/16 od 31.08.2016. godine tužitelju prestao radni odnos sa danom 31.08.2016. godine, zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju;

- da je pravosnažnom prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu: 65 0 Rs 363016 13 Rs od 30.01.2017. godine utvrđeno da je tuženi KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo neposredno diskriminisao tužitelja po nacionalnoj osnovi kao Albanca, zato što je povrijedio pravo na jednako postupanje u oblasti rada i zapošljavanja zaključivanjem ugovora o radu na određeno vrijeme u kratkim trajanjima sa prekidima, što je donio odluke o prestanku ugovora o radu od 17.07.2012. godine, što je odbio da postupi po preporuci Institucije Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine broj 58/13 od 01.04.2013. godine i što nije proveo rješenje Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs od 09.10.2014. godine, zaključak Općinskog suda u Sarajevu o prinudnom izvršenju sudske mjere osiguranja broj: 65 0 I 463450 I od 13.10.2014. godine i rješenje Kantonalnog u suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 14 Rsž 2 od 23.03.2015. godine, uz isplatu materijalne i nematerijalne štete. U preostalom dijelu tužbeni zahtjev za utvrđenje diskriminacije i viktimizacije tužitelja zato što sudska mjera nije ostala na snazi do pravosnažnog okončanog postupka, odnosno do navršetka 40 godina radnog staža osiguranja i rasporeda tužitelja na radno mjesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu uz isplatu naknade nematerijalne štete je odbijen.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je ocijenio da je tužbeni zahtjev za isplatu nematerijalne štete u iznosu od 5.000,00 KM osnovan, te je obavezao tuženog na isplatu. Po stavu prvostepenog suda, nije osnovan prigovor litispendencije zato što je pravosnažnom presudom u predmetu broj: 65 0 Rs 363016 13 RS dosuđena nematerijalna šteta po osnovu učinjene diskriminacije tužitelja po nacionalnoj osnovi kao Albanca. Naime, pri ocjeni tog prigovora, prvostepeni sud je cijenio da je u tom postupku utvrđeno da je kod tužitelja nastupilo umanjeње životne aktivnosti u procentu od 10 % zbog učinjene diskriminacije, pa da mu u skladu sa tim pripada pravo na isplatu nematerijalne štete u iznosu od 5.000,00 KM a da mu zbog povrede časti pripada pravo na isplatu naknade nematerijalne štete u iznosu od 1.000,00 KM. U ovom postupku, međutim, tužitelj potražuje isplatu nematerijalne štete u iznosu od 5.000,00 KM na osnovu člana 287. ZPP-a, pozivajući se na činjenicu da tuženi nije blagovremeno postupio po pravosnažnim rješenjima o određivanju mjere osiguranja uslijed čega, po ocjeni prvostepenog suda, nije riječ o identičnim tužbenim zahtjevima, te prigovor litispendencije nije osnovan.

Postupajući po žalbi tuženog, drugostepeni sud je, za razliku od prvostepenog suda, smatrao da je osnovan prigovor litispendencije zato što se radi o pravosnažno presuđenoj stvari. Ovakav pravni zaključak obrazložen je navodima da se u ovom predmetu, kao i u predmetu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs, radi o tužbenim zahtjevima u kojima su identitet stranaka, tužbeni zahtjev i činjenični osnov identični, pa kako je pravosnažnom presudom broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs od 30.01.2017. godine odlučeno o zahtjevu za isplatu nematerijalne štete primjenom člana 227. stav 2. ZPP-a žalbu uvažio i prvostepenu presudu u pobijanom dijelu ukinuo i tužbu odbacio.

Postupajući po reviziji, ovaj sud je stava da drugostepeni sud nije pravilno primijenio odredbu člana 67. stav 4. ZPP-a kada je utvrdio da su ispunjeni uslovi za odbačaj tužbe zato što nije osnovan prigovor litispendencije. Da bi se radilo o presuđenoj stvari, za isto je potrebno da se ispune tri uslova, kako to pravilno navodi i drugostepeni sud, a to su da postoji identitet stranaka u istoj ili obrnutoj ulozi, da postoji identitet zahtjeva i da postoji identitet činjeničnog osnova.

Shodno prethodno navedenom, ovaj sud cijeni da tužitelj u ovom postupku potražuje isplatu naknade nematerijalne štete u iznosu od 5.000,00 KM zato što tuženi nije blagovremeno postupio po rješenju o određivanju mjere osiguranja Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs

363016 13 Rs od 09.10.2014. godine i rješenju Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 14 Rsž, 2 od 23.03.2015. godine, kojim je naloženo da se tužitelj vrati na posao. Na osnovu činjeničnih utvrđenja prvostepenog suda, proizlazi da tuženi nije blagovremeno postupio po navedenim rješenjima zato što je tužitelj Albanac, zbog čega je postupak vraćanja tužitelja na posao po pravosnažnoj mjeri osiguranja trajao devet godina, što je kod tužitelja izazvalo duševne bolove, radi čega potražuje iznos od 5.000,00 KM na ime satisfakcije.

Također, iz činjeničnih utvrđenja prvostepenog suda proizlazi da se u predmetu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs vodio postupak po tužbi tužitelja protiv tuženih: 1. KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo, 2.B.H.– tadašnjeg direktora navedenog preduzeća, i 3. Kantona Sarajevo – kao vlasnika tog preduzeća, radi zabrane diskriminacije po osnovu nacionalne pripadnosti u oblasti rada i zapošljavanja, sa prijedlogom za donošenje sudske mjere osiguranja vraćanja na posao u KJP „Centar Skenderija“ d.o.o. Sarajevo do pravomoćnog okončanja postupka. Pravomoćnom presudom utvrđena je diskriminacija i viktimizacija tužitelja po osnovu nacionalne pripadnosti – kao Albanca – budući da tuženi nisu zbog toga proveli rješenja o određivanju mjere osiguranja Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs od 09.10.2014. godine, niti rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 14 Rsž od 23.03.2015. godine.

Iz naprijed navedenih utvrđenja proizilazi da u ovoj pravnoj stvari postoji identitet stranaka, ali ne i identitet tužbenih zahtjeva, iako tužitelj potražuje isplatu nematerijalne štete zbog neprovođenja rješenja o određivanju mjere osiguranja donesenih u predmetu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs. Iz stanja spisa proizilazi da je pravni osnov za podnošenje tužbe u ovom predmetu član 287. ZPP-a, kojim je propisano da predlagatelj osiguranja ima, po općim pravilima imovinskog prava, pravo na naknadu štete koja mu je nanesena nepostupanjem osoba koje su bile dužne postupiti po rješenju o određivanju mjere osiguranja, a što drugostepeni sud nije cijenio. Drugostepeni sud je u obrazloženju osporenog rješenja naveo da je u predmetu broj 65 0 Rs 363016 13 Rs utvrđeno da je tuženi diskriminirao tužitelja po osnovu nacionalne pripadnosti zato što je Albanac i da je zbog toga odbio provođenje sudske mjere osiguranja o uspostavi radnog odnosa, donesene u predmetu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs, pa da mu je zbog toga dosuđena nematerijalna šteta. Zbog toga je, prema stavu drugostepenog suda, osnovan prigovor litispendencije jer tužitelj i u ovom postupku potražuje isplatu nematerijalne štete zbog neizvršavanja sudske mjere osiguranja određene rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs od 09.10.2014. godine, kao i rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 363016 14 Rsž.

Po stavu ovog suda, u predmetu broj: 65 0 Rs 363016 13 Rs, pravni osnov za isplatu naknade nematerijalne štete bio je član 12. Zakona o zabrani diskriminacije, kojim je propisano da lice ili grupa lica koja su izložena bilo kojem obliku diskriminacije imaju pravo podnijeti tužbu i tražiti naknadu materijalne i nematerijalne štete uzrokovane povredom prava zaštićenih tim zakonom. Tužitelju u skladu sa navedenom odredbom dosuđena nematerijalna šteta u iznosu od 5.000,00 KM za pretrpljene duševne bolove zbog umanjavanja životne aktivnosti od 10%, te za pretrpljene duševne bolove zbog povrede časti iznos od 1.000,00 KM zato što je utvrđena diskriminacija i viktimizacija tužitelja po nacionalnoj osnovi kao Albanca.

Nasuprot tome, u ovom predmetu pravni osnov predstavlja član 287. ZPP-a kojim je propisano da predlagatelj osiguranja, po općim pravilima imovinskog prava, ima pravo na naknadu štete koja mu je nanesena nepostupanjem osoba koje su bile dužne postupiti po rješenju o određivanju mjere osiguranja.

Cijeneći prethodna obrazloženja, u konkretnom slučaju nije riječ o presuđenoj stvari zato što nisu ispunjeni svi uslovi koje za to predviđa odredba člana 196. stav 2. ZPP-a. U ova dva predmeta nedostaje identitet zahtjeva i identitet činjeničnog stanja dok postoji identitet stranaka, tako da je na osnovu ovlaštenja iz odredbe člana 67. stav 1. tačka 4. ZPP-a drugostepeni sud tužbu pogrešno odbacio.

Kako se zbog pogrešnog pravnog pristupa drugostepeni sud nije upustio u meritorno rješavanje spornog odnosa, valjalo je primjenom odredbe člana 250. stav 2. ZPP reviziju tužitelja usvojiti i odlučiti kako je to odlučeno u izreci ovog rješenja.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će, imajući u vidu pravne stavove iz ovog rješenja, donijeti novu i na zakonu zasnovanu odluku, za koju će dati potpune i pravilne razloge.

Ukidanje odluke o glavnoj stvari povlači i ukidanje odluke o troškovima postupka, o kojima će sud ponovo odlučiti uz glavnu stvar imajući u vidu troškove ranijeg i novog postupka, kao i troškove po reviziji (član 397. stav 3. ZPP).

.

Predsjednica vijeća
Jasminka Kubat, s.r.